

ΠΑΛΗΣ ΑΝΑΜΝΗΣΕΙΣ

ΤΟΥ κ. ΣΤΑΜ. ΣΤΑΜ.

Ο ΗΛΙΑΣ

Στα τελευταία της χρόνια η «Ακρόπολις», όταν είχε τις πιο μεγάλες φτώχειες της, είχε κληθεί να χλωμό και καχεκτικό παιδάκι, κίτρινο και φουσκωμένο σαν πετόνι, που το λέγανε 'Ηλία. Θά ήταν ως δεκατεσσάρων χρόνων, μ' όλο το παρουσιαστικό του και το ντυσιμό του, με τις ανοιχτές, σαν πενισιμέννα στομάτια, τρύπες στα ρούχα του, φώναζε, με χίλια στομάτια, θάρρους :



'Έκανε κρύο δυνατό κι' έπεσε χιονόνερο

πεντάρα τίζ...δου !

—Πεινάω !
Πώς ζούσε εκεί μέσα ο μικρός αυτός, χωρίς να πληρώνεται ποτέ, ήτανε ένα έρωτήμα, στο όποιο δεν δόθηκε απάντηση ποτέ, από κανέναν. Μιά φορά μόνον ανέκαυθη ότι, ξεκλεβότανε κρυφά από τα γραμμάτια, έπαιρνε όσες «Ακρόπολεις» της ημέρας μπορούσε να σηκώσει κάτω από τη «συνάλη» του, από τη δικαιοσύνη, και γύριζε στους δρόμους και τις ποταμάδες μια

Πέρασε κάμποσος καιρός. Είχα γυρίσει απ' την 'Αθήνα κι' άρχετα χρόνια και τον έγρασα. Τόν είχα και σχεδόν ξεχάσει. Στά 1915, μ' έδειχνε την φωτοεπιγράμματα, είχα ξανακατεθεί στην 'Αθήνα. Ήτανε ένας χειμωνιάτικος καιρός κι' έκανε κρύο φοβερό. Φουσκός βροχιάς παχός και παγωμένος κι' έφριζε χιονόνερο. Καθώς κατέβαινα στην όδο Θεμιστοκλέους, ήταν βράδυ πενά, 9 ή 10, είδα στη γωνία μιάς κλειστής πόρτας να καθέται έπάνω στα μάγουρα, ένα μικρό παιδί, ντυμένο μ' ένα πλατό σακάκι, που έπλεγε άπάνω του. Έμιαζετο μ' έναν πενισιμένο σκύλο, για να γλιτώσει μιά εφημερίδα κοκκαλιά μ' άποφάγια, που ό σκύλος άρουφειε να τού τ' άπαίξει.

Ίσως να ήσαν και δικά του. Τού σκύλλου δηλαδή και να τού τ' άπηρε το παιδάκι. 'Η είκόνα αυτή μου κίνησε την περιέργεια και στάθηκα να ιδώ τι θ' άπογίνει. Καθώς κιντήσα όπως τό παιδάκι, με συγκίνησε άναγνωρίσα τόν 'Ηλία.

—Βρέ 'Ηλία !...
Με άνεγνώρισε άμέσως. Θέλησε να σηκωθεί, αλλά δεν μπόρεσε. Έξ' άλλου τό σκυλί δεν τόν άφηνε ήσυχο. Ξανακάθησε στο μάγουρο και μ' άνοιχτό τό στόμα, από τό όποιο έδωσαν μια συστή και ξεφρυσιμένη φωνή, μου έλεγε :

—Πεινάω !... Πάγωσα !... Πεινάω !...
—Πώς κατάντησε, μωρέ 'Ηλία, έτσι !...
—Πώς να καταντήσω ; Πάντα δεν ήμουν έρημος ; Πέθανε κι' ή μητέρα μου... Κοιμάμαι πεια στους δρόμους κι' άράζω τό φαγάκι τόν σκύλλου για να ζήσω.
Τού έδωσα μιά άσημνη δραχμή της έποχής, αλλά τά χέρια του ήσαν τόσο παγωμένα, που τού έφερατε.

Ξαφνικά μου ήλθε μιά ιδέα.
—Στάσου εδώ, τού είπα, και θά γυρίσω γρήγορα.
—Θά μου φράη τό σκυλί τό κοκκαλιά !...
—Άφησέ το να τ' άφράη !...
Δίπλα ήτανε, και είν' άκόμα, άν δεν άπατώμαι, τό έστιατόριον τό «Συντριβάνι», τόν άδελφόν Τριφυλλή. Ήξερα και την καλή καρδιά τού κ'υρ Παναγιώτη τού Τριφυλλή, και την ευσπλαχία τού Θεόδωρου, και τή φιλόφρονη κι' ευγενική ψυχή τού Νίκου τού Τριφυλλή. (Πού να είνε σήμερα και τί να κάνουν, άραγε !).

Μπήκα μέσα. Τό έστιατόριο ήτανε γεμάτο κόσμο. 'Ο κ'υρ Πέτρος έσπερβιρίζε, λέγοντας πάντοτε άστεία στους πελάτες. 'Ο κ'υρ Παναγιώτης στεκόταν στην κοζίνα, σαν Θεός πάσης γαστρομαργίας. 'Ο Νίκος επέβλεπε από μαζουρά, μ' άδιαφορητή κανείς πελάτης.

Πλησίασα και τούς διηγήθηκα όλη την ιστορία τού μικρού 'Ηλία.
—Πάρτε τον για ψυχικό, τούς είπα. Να σ'άς πλένη μοναχά τούς τεντζερέδες και να τρέφεται με ξεροκόμματα. Θά σώσετε ένα όργανο παιδί, που κινδυνεύει να πεθάνη, άτόφρε, έξω από την πλούσια κοζίνα σας !...
Τόν δέχτηκαν.
'Εγύρισα, τόν πήρα και τούς τόν πήγα, σαν γαϊδρό. Ήταν αϊκρός και θλιβερός την θείαν. Ελγε μεγαλώσει βεβαίως από τότε που ήταν στην «Ακρόπολις», αλλά εξακολουθούσε να είνε χρον-



'Εμάχητο μ' έναν πενισιμένο σκύλλο

τός και καχεκτικός, κίτρινος και ζαρωμένος.
'Ο Νίκος ό Τριφυλλής τόν έστειλε άμέσως στο λουτρό, τόν έντυσε μ' ένα καινούργιο ζουπογιάνι ντυλίτινο και τόν μετέβαλλε σε μαριμπόνι.

Μού διηγείτο δε κατόπιν, ότι μόλις έκείνη την βραδεία τόν κατέβασε κάτω στην κοζίνα και είδε τούς μεγάλους τεντζερέδες γεμάτους φαγητά να βράζοννε στη σειρά και να κοχλάζοννε, άφ'ήνοντας όρεκτικούς άχνούς, έβγαλε μιά τρομερή φωνή κι' έφεισε καταγής λιπόθυμος...



Τους κοιτάει όλους με φασαμιά !

Σάν πέρασε λίγος καιρός, ό 'Ηλίας προδιβάστηξε.
Τόν βάλανε στην πόρτα της είσοδου ν' άνοιχτή και να 'έλθινε στους πελάτες.

Τού έκανε όμως έντύπωση, πώς δεν είχε χορτασιούς. Κάτω όσο ήταν στην κοζίνα, βοτάνειε μέσ' στους τεντζερέδες και άφραζε και έζωαζε, χωρίς να καίγεται διόλου, κομμάτια κρέατος.
Και τούρα, έκει στη μέση πόρτα που ήτανε και άνοιγε να μπαίνουν και να βγαίνουν όι πελάτες, κιντήαξε συγχρόνως σαν τόν αγριόγατο στα διπλάνα τριπέτσια κι' άφραζε κι' έφαγε ό,τι κομμάτια από ψωμά περισσεύονε κι' ό,τι άποφάγια έμεναν στα πιτά.

'Ο κ'υρ Πέτρος τού «Συντριβανίου», άρχιεπιτόσης πάσης κομμοίτητος έκει μέσα, είχε γίνει πειά έξω φρενών.
Τόν καθήρσαν λοιπόν από την πόρτα και τόν υποδιβάσανε και πάλι στις «μαριμπέτες», όπου δεν άπόκανε τρώγοντας φαγά κι' άποφάγια.

Δέν ήμπορούσαν πειά να έξηγησουν την άδημαγία του αυτή. Τί όργανισμός ήταν έκείνος, που πενοούσε διαρκώς κι' έτρωγε κι' έφαγε και δέν χόρτανε ποτέ ; Μυστήριον !...

Πέρασαν πάλι χρόνια άρχετα, που δέν είχα ξανακατέβη στην 'Αθήνα. Πάνε όμως τώρα 5—6 χρόνια, που είδα στην όδο Σταδίου κάποιον να μ' κιντήαξη από έν' αυτοκίνητο με φασαμιά.
—Σάν τόν 'Ηλία, είπα, μοιάζει !...
Και σκέφθηκα βαθύτερα :
—'Αλήθεια ! Τί να γίνεται ό καζομοίρης ό 'Ηλίας !...
'Αλλά τό αυτοκίνητο πέρασε κι' έφυγε.
—Ξέρεις, μου λέει μιά μέρα ό φίλος μου ό Στάμος Λύτρος, Θυμάσαι εκείνο τό παιδάκι που είχαμε κληθήρα στην «Ακρόπολις» ;

—Ποιά, τόν 'Ηλία ;
—Δέν θυμώμαι πώς τόν λέγανε. 'Ενα φτωχό, βερέμιο παιδάκι ήτανε, θυμάμαι...
—'Ενα παιδάκι πέρασε μοναχά απ' έκει ; ...
—'Ε, λοιπόν, έίνε απ' αυτά. Είνε, φίλε μου, σήμερα πλούσιος και μέγας και ισχυρός όμογενής. Κομμάτικος παράγων. 'Ο,τι λέγει, ό,τι θέλει, τό κόμμα τού τό έκτελει !... 'Αν θέλεις τίποτε, σ' αυτόν ν' άποτανθής. Έχει αυτοκίνητο, έπαύλεις και μ'ας κιντήαξε με τά φασαμιά !...
—'Εγινε, μήπως, μύθος ;
—Ξέρω κι' εγώ ; 'Ισως... Είνε, φαίνεται, κάτι πράγματα, που δέν μπορεί να τά ιδή με γυμνό μάτι !...

Κι' όταν ό Λύτρος έφυγε πάλιν, εγώ άναρωτιούμαι :
—Νά χόρτασε, τώρα που έχει απ' όλα ό 'Ηλίας πειά, ή πρέπει να φράη όλη την 'Ελλάδα για να χορτάση ; ...
'Αλλά τις σκέψεις μου μου τίζ διέκοψε ένα αυτοκίνητο, που έρχόταν με όμοη και παρ' όλιγο να κόψη κι' έμένω !...
ΣΤΑΜ. ΣΤΑΜ.

ΣΟΦΑ ΛΟΓΙΑ

—'Η λογική τού έρωτος είνε ένας ώραϊος παρολογοισμός.
—Πολλές φορές ζητάμε απ' τό Θεό εκείνο που έμεις οι ίδιοι γαφατήσαμε ή πετάξαμε.
Α θ ά λ



'Ηταν ένα παιδάκι χλωμό και φουσκωμένο